

L'HORA DE COMPTAR DINERS

Perpinyà 88 (i III)

Amb una ullada a l'actualitat econòmica i política de la Catalunya Nord tanquem el repàs que durant les últimes tres setmanes ha fet EL TEMPS sobre la situació en aquests tros de país que, segons els francesos, «seria tan bonic si no hi hagués catalans». Una frase que, ja abans de Mariscal, havia fet fortuna bastants quilòmetres al nord.

Fúlvia Nicolàs

Durant l'últim mes i mig, més de cinquanta empreses nord-catalanes han iniciat els tràmits per tal d'establir contactes econòmics estrets amb el Sud: comprar magatzems o depòsits, instal·lar despatxos o comerços, adquirir material, associar-se amb d'altres empreses, contractar serveis... «Estem vivint una silenciosa revolució de les mentalitats», diu l'advocat i economista Pere Rosas, un alt càrrec de la Cambra de Comerç de Perpinyà. «Fins fa poc, tan sols es parlava del corrent econòmic Sud-Nord; ara la situació s'ha invertit i el treballar amb el Sud s'ha convertit en una obsessió per als empresaris rossellonesos, que per res del

món no voldrien perdre aquest tren cap al desenvolupament que suposa la consolidació d'un eix econòmic Barcelona-Tolosa-Montpeller».

Segons Rosas —que viu de prop aquest procés i que explica amb orgull que ell ja l'havia previst, quan ningú no hi creia, fa molts anys— s'ha perdut molt de temps amb indecisions i pors, «però encara podem agafar-nos-hi». L'ingrés de l'Estat espanyol a la Comunitat Econòmica Europea i l'obertura definitiva de fronteres comercials l'any 1992, tan imminent, han forçat els agents econòmics de Catalunya Nord a un important canvi de perspectives i estratègies.

El preu de ser perifèria en un estat tan centralitzat ha estat molt alt. «La

major part de les decisions sobre el nostre futur econòmic s'han pres sempre a centenars de quilòmetres d'aquí i sense tenir-nos massa en compte», explica un altre economista, autor de nombrosos estudis sobre les relacions econòmiques entre Catalunya Nord i Catalunya Sud. «És normal que, posats a ser perifèria, ens estimem més ser-ho de Barcelona, que està a dos hores en cotxe, que de París», conclou.

Segons aquest economista, que no vol ser identificat, els sectors econòmics nord-catalans hauran de col·laborar amb places «del seu mateix nivell», com són les comarques gironines. De fet, sempre hi ha hagut lligams forts, potser més psicològics que reals, entre l'economia rossellonesa i la gironina. «Quan es buscava un mercat important, per fer compres grosses o per veure bones mercaderies, la gent anava al de Figueres, no al de Narbona», expliquen al Nord. Una població similar, una estructura econòmica ben semblant —amb petites empreses, turisme i agricultura— i la immediata geogràfica són els factors que han determinat aquesta proximitat entre les comarques del nord de la Catalunya Sud i el Rosselló.

¿Què aporta el Sud al Nord i el Nord al Sud en aquesta nova situació d'in-

tercanvi creixent? Instal·lar-se al Nord suposa, per a les empreses del Sud, una plataforma bàsica de penetració en el mercat europeu, avançant-se a la definitiva obertura de fronteres del 92. Tot i que les càrregues fiscals són més fortes al Nord, a l'Estat francès, els terrenys industrials tenen un preu competitiu amb els del Sud, segons s'informa a la Cambra de Comerç. Perpinyà, d'altra banda, està quasi literalment situada sobre l'eix transversal de comunicació europea per carretera, i compta amb un acceptable nivell d'equipaments, amb una universitat, laboratoris i entitats financeres, com també amb petites empreses competitives. «I el Sud, en síntesi, és un mercat. Un gran mercat de sis milions de persones, per començar, que dona accés a un altre de més de trenta; és una plataforma privilegiada —encara— fiscalment i per motius de preus, i és, sobretot, la gran metròpoli de Barcelona, un complex comercial, industrial

El Banc de Sabadell, el primer

El passat mes de novembre obria les portes, al 48 del Boulevard Clemenceau, la primera sucursal d'un banc català a Perpinyà, el Banc de Sabadell. Quinze persones treballen en aquesta oficina, «que pretén oferir als rossellonesos els mateixos serveis que qualsevol banc d'aquí mateix», segons el seu director, Joan Sallarés.

«Volem integrar-nos en la vida econòmica de Catalunya Nord, i no fer com el Banc de Bilbao, el Central o l'Exterior, que es dediquen quasi exclusivament a les transaccions econòmiques de les empreses del sud i dels immigrants espanyols», explica l'interventor Xavier Gimeno. El Banc de Sabadell es dedicarà també a promoure els intercanvis econòmics amb el Sud, i a gestionar crèdits per a les empreses de Catalunya Nord que desitgen invertir a l'altre costat de la ratlla, «una aventura que cada vegada entusiasma més gent».

En els tres mesos que porta de funcionament, aquesta sucursal ha aconseguit ja col·locar-se en el número setze dels vint bancs que hi ha a Catalunya Nord, pel que fa a nombre d'operacions, «al mateix nivell que el Banc de Bilbao i superant el Central», segons Gimeno. Els al·licients que animen el Sabadell a instal·lar-se a Perpinyà són poderosos. «Aquest és el primer punt en el nostre camí natural cap a Europa, on ja teniem algunes sucursals, i el nostre és un banc amb vocació europea. Cal no oblidar tampoc que la major part de la mercaderia catalana i espanyola passa per aquí, que

el mercat de Sant Carles és el punt més important de distribució de cítrics, i que l'economia de la Catalunya Nord cada vegada mira més cap al Sud, un mercat natural de més de sis milions d'habitants que, el 1992, serà del tot lliure».

Amb aquesta perspectiva, com continua Sallarés, «Catalunya Nord pot oferir a les empreses del Sud una bona base per a la importació de productes extracomunitaris, per exemple, i encara més immediatament una plataforma des d'on homolugar els seus productes a nivell europeu... Avançar-se és important, sigui quin sigui l'objectiu». I això és el que han fet els del Sabadell, que tenen pensat apadrinar cinc empreses del Nord en la seua presentació en la Fira Alimentària d'aquest any a Barcelona, «a fi d'anar trencant barreres psicològiques», com

diuen els directius d'aquesta sucursal. Una altra de les barreres psicològiques que ha traspassat el Banc de Sabadell és la dels talonaris, posant-ne en circulació de bilingües, francès-català, una iniciativa que, fins ara, tan sols la Caixa d'Estalvis del Rosselló havia dut a terme — i amb molta contundència, per cert — al Nord.

¿Quina serà la pròxima entitat financera d'aquest costat que s'instal·li al Nord? Diuen fonts ben informades que la Caixa de Pensions, per bé que no se'n sap encara la data. I, pel que fa a les entitats de l'altra banda, serà segurament el Credit Agricole el primer a tenir oficina pròpia a Barcelona. □

Xavier Gimeno i Joan Sallarés, del Banc de Sabadell.

i de serveis dels més importants d'Europa».

Segons els més destacats economistes del Nord, el Rosselló podria ser, agricolament parlant, «el jardí de Catalunya». Amb un bon repartiment i especialització de la producció, evitant competències inútils. De fet, pel que fa a la vinya, un dels sectors més importants, no hi ha competència, ja que es tracta de productes molt diferents, i la cooperació en aquest sector tan sols portaria avantatges per totes dues bandes.

Pel que fa al turisme, un sector que mou quantitats importantíssimes —un milió i mig de turistes, sobretot francesos i alemanys, visiten cada estiu el

breu tros de costa nord-catalana— també la dependència és forta. Del total facturat, tan sols un 15 per cent dels beneficis, segons diversos estudis, van a parar a la Catalunya Nord. Les empreses que mouen el negoci turístic són franceses, i si bé és cert que s'han fet grans fortunes al país amb l'especulació immobiliària i la venda de terrenys, també ho és que els llocs de treball ge-

nerats són, com passa en sectors com l'hoteler, majoritàriament temporals, i de baix nivell.

Segons Pere Rosas, la cooperació en aquest aspecte s'hauria d'orientar des del punt de vista d'una promoció conjunta de l'oferta: «Poder fer fires en comú, assabentant els clients potencials que el país és el mateix, a l'una i l'altra banda de la frontera, i convencent

el sector turístic de no interrompre els programes de visites, tours, etc., a la ratlla». Caldria també, segons aquest economista, «establir una estratègia conjunta de la mar a la Cerdanya, trencar la barrera psicològica del Pirineu i afavorir ofertes de turisme hivernal, d'esquí i muntanya, que abastin tots dos costats, amb instal·lacions conjuntes».

La Cerdanya era, segons el periodista Jaume Queralt, l'indret predilecte d'estiu per a una certa burgesia nord-catalana. «Ara, per fer esquí se'n van als Alps, on l'oferta és millor... i pel que fa als jubilats, amb els viatges per a la tercera edat, poden anar encara molt més lluny». La costa, cap al Sud, és també punt de destí de nord-catalans de poder adquisitiu mitjanet, sigui per a tota una estada, que ix molt més barata a la nostra banda, que per a viatges ocasionals de compres i divertiment.

Pel que fa a transports, només cal retratar la Catalunya Nord com a nus comunicacional situat —al seu centre neuràlgic, Perpinyà— en un dels passos fàcils de la frontera pirinenca, sobre els itineraris entre el sud i el centre d'Europa, i on se situen el Mercat de Sant Carles, l'autoport del Voló —«le Boulou»— i l'estació de Cervera. El Mercat de Sant Carles, que necessitaria tot un reportatge per ell mateix, és el centre de distribució de productes agrícoles més important del sud d'Europa. Tots els cítrics valencians, les hortalisses i d'altres productes agrícoles, són allí redistribuïts i repartits per al llarg itinerari europeu. Les més importants empreses transportistes del Sud hi tenen despatx i base d'operacions, de la mateixa manera que, al Voló, l'autoport acull en àrees de descans i serveis tots els vehicles dedicats al transport internacional entre una i altra banda de la frontera.

Tota la infraestructura muntada al voltant d'aquests dos punts, en especial del mercat, potser el més important centre d'operacions econòmiques del Nord, mou recursos importantíssims i ocupa milers i milers de persones. «No volem esdevenir tan sols un punt de descans o un paisatge vist a gran velocitat per a tot aquest trànsit internacional que ens travessa», diu Rosas. «I menys encara voldrem, si arriba el TGV, esdevenir un tros de terreny vist des d'una finestreta a 180 km per hora». El Tren de Gran Velocitat, un projecte que a Perpinyà ha aixecat polèmiques i entusiasmes, ha estat sol·licitat ja per totes les institucions polítiques i econòmiques del sud de

Pere Rosas.

l'Estat francès. «Volem entrar a fons en això, no ser-ne un paisatge. I, malgrat que la decisió no està en les nostres mans, sinó en París i Madrid, desitgem intervenir en la planificació i l'estudi de les conseqüències de la seva instal·lació», diuen els empresaris nord-catalans.

Situar-se a una hora de camí de Barcelona no és cap broma; trastoca qualsevol perspectiva anterior. Els pros i els contres d'aquesta possibilitat són, ara per ara, un dels temes que més expectació desvetllen en tots els àmbits econòmics —i no tan econòmics— del

Nord. I així com el fort deteriorament ecològic i urbanístic que un turisme promogut des de París està causant a la costa i a la muntanya de la Catalunya Nord, que sembla preocupar encara nuclis restringits i molt conscienciats d'ecologistes i polítics, no ha mostrat polèmiques importants, l'impacte del TGV mareja a qualsevol futuròleg.

La tasca de la Generalitat de Catalunya pel que fa a normatives relacionades amb el comerç és, en general, molt admirada al Nord. Segons Rosas, «s'està fent un admirable esforç per tal d'elaborar normes europees, cosa que ha fet guanyar molt de prestigi i d'influència a aquesta institució, que ara comença a intentar convenis de col·laboració —entrebancats pels respectius governs centrals— amb les institucions nord-catalanes».

Els contactes reals, amb papers per mig, encara no han començat. Pactes i tractats, acords, convenis... podrien no trigar en arribar —fins ara han estat tan sols possibles en l'àmbit cultural—, mentre els lligams entre universitats i centres d'investigació i de preparació de tècnics comencen a produir-se. També en aquest camp Barcelona podria prendre avantatge a París, tot substituïnt la capital francesa com a centre universitari i de formació. Caldrà encara superar alguns obstacles legals però, com diuen els mateixos estudiants, «s'evitarà que molta gent preparada acabe instal·lant-se a París o a d'altres grans ciutats franceses i, si més no, es quedi al país».

CATALUNYA NORD: «CLIENTELISTES» I «PARACAIGUDISTES»

Una poc envejable situació política

Són els partits d'àmbit estatal els que tenen alguns papers en la vida política nord-catalana. Només dues excepcions semblen perfilar una resposta autòctona que encara apareix ben dèbil.

F. N.

El Departament dels Pirineus Orientals, la unitat administrativa en què l'Estat francès ha englobat la Catalunya Nord, compta al Parlament de París amb quatre diputats que el representen. Ara mateix, d'aquests quatre n'hi ha dos que pertanyen a la dreta, un a l'UDF de Giscard i Barre, i un altre a l'RPR de Pasqua i Chirac; un al-

tre pertany a l'extrema-dreta feixista, l'FN de Le Pen, i un quart al Partit Socialista.

A l'Ajuntament de Perpinyà, una coalició entre els dos partits de dreta presidida per l'alcalde, Paul Alduy, té la majoria al consistori, al qual també el partit de Le Pen és representat. El seu ressò, molt més alt comparativament que a la resta de l'estat, té molt a veure amb la gran població de *potenques* o *pièd-noirs* —antics colons